

mgr Andrzej Cudo

Wpływ afektu, trudności zadania i sprawności pamięci roboczej na kontrolę poznawczą

Streszczenie

Niniejsza rozprawa prezentuje wyniki badań własnych dotyczących wpływu afektu, sprawności pamięci roboczej i trudności wykonywanego zadania poznawczego na kontrolę poznawczą. W celu weryfikacji postawionych hipotez zaprojektowano dwa eksperymenty. W pierwszym analizowano wpływ pobudzenia i motywacji do zbliżania się do obiektu na kontrolę poznawczą. Wykorzystano w nim metodę elektrofizjologiczną (zob. Lamm, Pine, Fox, 2013; van Wouwe i in., 2011) oraz zastosowano, podobnie jak w poprzednich badaniach (Dreisbach, 2006; Dreisbach, Goschke, 2004; Fröber, Dreisbach, 2014; Liu, Xu, 2016), paradygmat AX-CPT (ang. AX-Continuous Performance Task; AX – Test Ciągłego Wykonania). Drugi eksperyment miał na celu rozstrzygnięcie dotychczasowych niejednoznacznych wyników badań nad wpływem afektu, sprawności pamięci roboczej i trudności zadania na kontrolę poznawczą, na gruncie teorii podwójnego mechanizmu kontroli (Braver, 2012; Chiew, Braver, 2017). Zaprojektowano go, bazując na wcześniejszych behawioralnych paradygmatach badawczych testu ciągłego wykonania (zob. Dreisbach, 2006; Dreisbach, Goschke, 2004; Fröber, Dreisbach, 2014; Liu, Xu, 2016).

Na podstawie przeprowadzonych analiz zgromadzonych danych wykazano, że poziom kontroli proaktywnej w zadaniu łatwym jest niższy niż w zadaniu trudnym. Ponadto wykazano, że osoby o niskiej sprawności pamięci roboczej ujawniają niższą kontrolę proaktywną niż osoby o wysokiej sprawności pamięci roboczej, przy czym zależność ta jest modyfikowana przez poziom trudności zadania. Nie wykazano natomiast wpływu afektu na kontrolę proaktywną u osób o niskiej i wysokiej sprawności pamięci roboczej. Jednakże w eksperymencie elektrofizjologicznym wykazano, że w warunkach, w których indukowano afekt pozytywny o wysokim poziomie pobudzenia, następowało obniżenie kontroli proaktywnej w porównaniu do warunków, w których indukowano afekt pozytywny o niskim poziomie pobudzenia. Zaobserwowano również, że indukcja afektu pozytywnego wywołującego wysoki poziom motywacji do zbliżenia się do obiektu była związana z podwyższeniem kontroli proaktywnej w porównaniu do warunków, w których indukowano afekt pozytywny wywołujący niski poziom motywacji do zbliżenia się. Otrzymane wyniki stanowią wkład w poznanie i zrozumienie uwarunkowań procesów kontroli poznawczej przez afekt, sprawność

pamięci roboczej i trudność zadania. W szczególności przyczyniają się do wyjaśnienia rozbieżności w dotychczasowych wynikach badań oraz stanowią przyczynek do dalszych badań.